

IO1 – Sažet pregled
aktivnosti podizanja
svesti o klimatskim
promenama kroz
komediju i učenje
Plan rada

FARCE!

Using Satire and Comedy to Promote
Climate Change Awareness

Uvod u plan rada

Cilj plana rada je da podrži vas kao edukatora zajednice i polaznika, kako biste održali sesiju u vašoj grupi koristeći materijal projekta FARCE: Sažet pregled aktivnosti o podizanju svesti kroz komediju i učenje (Kompendijum). Kroz ovaj plan daćemo vam primere aktivnosti za grupni rad koje možete koristiti u prenošenju resursa komedije iz Kompendijuma. Dok se budete pripremali za aktivnosti, važno je da budete spemni da iskoristite ove resurse komedije za klimatske promene. Zbog toga vam preporučujemo da se upoznate sa odgovarajućim modulima iz FARCE programa obuke, pre nego što se upustite u praktikovanje ovih aktivnosti.

Uvod u temu klimatskih promena

Proizvodnja i spaljivanje neorganskog otpada u svojoj proizvodnji koristi prirodne resurse kao što su voda, gorivo, metal, drvo, što rezultira emisijom gasova staklene bašte, posebno ugljen-dioksida i drugih zagađivača.

Plastika je jedan od najupornijih zagađivača na Zemlji. Napravljena je da traje – i traje, često 400 godina ili više. I na svakom koraku u svom životnom ciklusu, čak i dugo nakon što je odbačena, plastika stvara emisije gasova staklene bašte koje doprinose zagrevanju našeg sveta.

Alarmantno, najmanje 8 miliona tona odbačene plastike takođe uđe u naše okeane svake godine, a zagađenje mora plastikom je na putu da se udvostruči do 2030. Plastika je čak pronađena na najdubljem mestu na Zemlji - u Marijanskom rovu, skoro 11 kilometara ispod nivoa mora.

Skoro sva plastika se dobija od materijala (poput etilena i propilena) napravljenih od fosilnih goriva (uglavnom nafte i gasa). Proces ekstrakcije i transporta tih goriva, zatim proizvodnja plastike stvara milijarde tona gasova staklene bašte. Na primer, 4% svetske godišnje proizvodnje nafte preusmerava se na proizvodnju plastike, a još 4% se sagoreva u procesu rafinacije.

U našim okeanima, koji obezbeđuju najveći prirodni ponor ugljenika za gasove staklene bašte, plastika ostavlja smrtonosno nasleđe. Direktno guši i unistava mnoštvo morskih životinja i staništa i može proći stotine godina da se razbije.

Sunčeva svetlost i toplota uzrokuju da plastika oslobađa moćne gasove staklene bašte, što dovodi do alarmantne povratne sprege. Kako se naša klima menja, planeta postaje toplija, plastika se raspada na više metana i etilena, povećavajući stopu klimatskih promena i tako nastavljajući ciklus.

Manje čestice (poznate kao mikroplastika) koje se odvajaju i raspršuju takođe nesvesno progutaju morske životinje, uključujući plankton, i neke od riba koje jedemo.

<https://www.wwf.org.au/news/blogs/plastic-waste-and-climate-change-whats-the-connection>

<https://www.colorado.edu/center/2020/12/10/waste-and-its-contribution-climate-change>

Upoznavanje sa resursima

U ovom delu, pružićemo vam kratak uvod u resurse komedije koje ćete koristiti prilikom izvođenja ovog plana aktivnosti u grupi polaznika.

Šta je uključeno u resurse komedije?

Za ovu temu odlučili smo da koristimo muzički spot. Ovaj muzički spot kreirao je srpski bend na čelu sa Donkom Torov u saradnji sa DAH teatrom. Pesma govori o deponiji u Vinči, predgrađu Beograda, koja leži na vinčanskoj kulturi (5000 godina pre nove ere) i o nuklearnom institutu, takođe smeštenom u istom malom predgrađu.

Nalazi se 15 kilometara od centra Beograda, Vinča je jedna od najvećih otvorenih deponija u Evropi, gde se godišnje odloži više od 700.000 tona otpada. Gotovo stalno u plamenu, često je prekriva grad štetnom maglom; dok su toksična isparenja i procedne vode apsorbovane u zemljište tokom kišnih sezona. Posle zemljotresa 2014. godine, koji je izazvao nekoliko klizišta, delovi deponije su postali nestabilni, što je celo mesto učinilo još opasnijim i povećalo rizik od kontaminacije Dunava.

Vinčanska kultura

Kada se moćni Dunav pre jednog veka vratio u svoje korito, otkrio je veliko blago. Starac po imenu Panta iz Vinče pronašao je na obali reke čudnu glinenu figuricu. Ovaj radoznali starac nikada nije video ništa slično, pa je svoju figuricu odneo u Narodni muzej u Beogradu kako bi našao objašnjenje.

Od tada arheološka istraživanja otkrivaju brojne kulturne slojeve civilizacije sačuvane u naizgled običnom vinčanskom brdu. Arheolozi su zaključili da je to najveće neolitsko naselje u Evropi, koje datira više od 5.000 godina pre nove ere, a takođe i centar civilizacije koja se širila na teritoriji Bosne, Srbije, Rumunije, Bugarske, Crne Gore, Makedonije i Grčke.

Poznata po mirnoj i trgovačkoj civilizaciji svojih stanovnika, Vinča je oličenje samog zenita evropskog neolita. Teritorija današnje Srbije i centralnog Balkana postala je evropski kulturni centar u periodu 5300-4300 godina pre nove ere, a Vinča je postala ogromno naselje.

Arheološki nalazi iz Vinče i drugi neolitski nalazi u ovim delovima Evrope promenili su naše shvatanje praistorijskog čoveka.

Nedaleko od ovog arheološkog blaga nalazi se Institut za nuklearna istraživanja Vinča. Kakva čudna kombinacija neolitske civilizacije, nuklearnog instituta i deponije.

Ljudska vrsta je jedina odgovorna za ovu situaciju. U osnovi su koreni jedne civilizacije prekriveni otpadom.

Belgrade Museum's website: <http://www.mqb.org.rs/en/visit/archaeological-site-of-vinca>

<https://www.arup.com/projects/vinca-landfill-redevelopment-serbia>

<http://www.serbia.com/visit-serbia/cultural-attractions/archaeological-sites/vinca-the-cradle-of-european-civilization/>

Clay figurine from Vinča exhibited in The British museum

Primena Resursa komedije

Umetnost i muzika su osnovne ljudske funkcije. Čovečanstvo i umetnost ne mogu da funkcionišu jedno bez drugog. Imamo goruću želju da stvaramo, šta god da je i koliko god bilo malo ili veliko. Interakcija sa zvukom je neizbežna, bilo da biste ga napravili ili uživali u njemu. Ljudi su uvek smatrali muziku značajnom u svom životu, bilo zbog uživanja u slušanju,

emocionalnog odgovora, izvođenja ili stvaranja. Muzika ima ogromnu vrednost za naše društvo; Muzika takođe može stimulisati um. U muzici ima mnogo stvari koje se mogu slušati i privući pažnju. Može se voditi računa o melodijama ili temama, harmoniji, pokretačkim ili opuštenim ritmovima, boji zvukova, aktivnosti dela, načinu na koji se zvuci proizvode ili kako su svi povezani jedni s drugima, sve vreme, eventualno otkrivajući kako je kompozitor zamislio delo. Fokusrano i pažljivo slušanje je neverovatno iskustvo koje omogućava da se izgubite u stranom zvučnom svetu.

Jedna od najtežih veština koje nastavnici treba da osvoje jeste kako se udaljiti od strukturiranih rutina i voditi disciplinovanu improvizaciju u obrazovanju gde učenici delimično usmeravaju pravac časa. Učenicima i nastavnicima su potrebne rutine, ali takođe moraju da nauče kako da ih fleksibilno primenjuju.

Prema našem iskustvu, drama i improvizacija mogu da podstaknu kreativnost i uživanje u obrazovnim procesima – kako za nastavnike tako i za učenike. I dramski rad i improvizacijske vežbe mogu biti efikasni u povećanju kreativnosti. Dramske vežbe često mogu biti veštačke i sintetičke (fiktivne), ali i kao takve su delovi naše kulturne stvarnosti.

Kroz pozorišne improvizacione vežbe kao što su igre verbalne spontanosti, igranje uloga, stvaranje muzike i fizički pokret ljudi mogu da izraze svoje goruće probleme, to može da preoblikuje naše mentalne slike i predstave stvarnosti - često na kreativan način.

Dramski rad i vežbe improvizacije takođe treniraju naše veštine interakcije. Obuka se može sprovesti kroz aktivnosti koje razvijaju nastavne veštine, nove ideje i razmišljanja o podučavanju i dubljim veštinama interakcije i koje su prijatne.

Plan rada

Naslov sesije:	Vinča - otpad
Trajanje	Potrebni materijal:
Trajanje aktivnosti 60 minuta	Kako biste održali zadatu aktivnost potrebni su vam: <ul style="list-style-type: none">● Projektor● Zvučnici● Laptop

Ishodi učenja/ radionice

Po uspješnom završetku aktivnosti, učenici će steći sledeće znanje:

- Činjenice o globalnom zagrevanju i štetnosti otpada
- Kreiranje novih oblika rešavanja problema
- Razvijanje veštine timskog igrača i podizanje svesti o otpadu
- Kako se kroz teatarske tehnike može adresirati i dati rešenje za određeni problem

Uvod u radionicu

Trajanje	Opis aktivnosti	Linkovi za pomoćni materijal
10 minuta	<p>Gledajte Vincha video spot i slušajte muziku.</p> <p>Kratka diskusija.</p> <p>Zagrejte se i istegnite (5 min) uz zagrevanje vokala.</p> <p>Zagrevanje glasa: Za ovu brzu vokalnu vežbu, jednostavno zevajte (udahnite vazduh) sa zatvorenim ustima. Zatim izdahnite kroz nos kao da uzdišete. Ovo će vam pomoći da opustite vaš glas i poboljšate njegov domet.</p> <p>Pevanje je jedno od najboljih zagrevanja glasa jer ne opterećuje vaše glasne žice. Stavite vrh jezika iza donjih prednjih zuba i pjevušite gore-dole duž durske skale dok držite usta zatvorena. Svaka nota treba da zvuči kao „hmmm“ — uključujući zvuk „h“ manje opterećuje vaš glas.</p> <p>Što se vokalnog zagrevanja tiče, zujanje usana (ili brujanje usana, kako se to ponekad naziva) je vrlo jednostavno. Cilj je da napravite zvuk motornog čamca tako što ćete učiniti da vam usne vibriraju dok duvate vazduh kroz usta i nos.</p>	<p>https://www.youtube.com/watch?v=79m8O7Lwceo&ab_channel=MartianMiss</p>

	Slično kao i klizanje po visini, vežba sirene uzima "oooo" zvuk i postepeno ide od najniže note vašeg opsega do najviše i nazad, kao sirena za vozilo hitne pomoći. Zvuk je neprekidan i pokriva tonove između nota.	
Aktivnost broj 1		
Trajanje	Opis aktivnosti	Linkovi za pomoćni materijal
15 minuta	<p>Podelite učesnike u grupe od 4 osobe (napravite orkestar ili bend).</p> <p>Edukator (voditelj radionice) pokazuje kako se pravi orkestar. Prva osoba u grupi počinje sa telesnim udaraljka (slobodan stil, ali drži ritam sve vreme, do kraja kruga). Sledeći dodaje svoj glas (različit, ali koherentan sa perkusijama tela) kad god je spreman. Sledeće dodavanje drugog sloja (melodija), sledeće dodavanje teksta (jedna reč ili rečenica). Kada četiri osobe završe „pesmu“, sledeća počinje sa udaraljka i tako dalje dok ne završe krug.</p>	
Aktivnost broj 2		
Trajanje	Opis aktivnosti	Linkovi za pomoćni materijal
20 minuta	<p>Obe grupe formiraju dva kruga i biraju ko će šta biti: perkusije tela, glas (ritam), melodija i tekst koji sadrži jednu reč ili jednu rečenicu koja se odnosi na otpad, drugi bend se odnosi na rešenje ovog pitanja.</p> <p>Obe grupe stvaraju orkestar/bend i pokušavaju da pronađu i poprave najbolju melodiju/pesmu.</p> <p>Nakon što završe, predstavljaju bendove i njihove pesme.</p>	

	Oni čak mogu pronaći ime benda ili pesmu	
Zatvaranje radionice		
Trajanje	Opis aktivnosti	Link za evaluaciju
10 minuta	Diskutujte kako je bilo. Imate li neku ideju kako da pristupite ovom pitanju sa muzikom?	

FARCE!

Using Satire and Comedy to Promote
Climate Change Awareness

CREATIVE EXCHANGE

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."
Project Number: 2020-1-UK01-KA204-079159